

Večernik

Leto III. (X.), štev. 44

Maribor, petek 22. februarja 1929

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Nabav pri poštnem črt. zos. v Ljubljani št. N.400

Vojta mesečno, prejemnik v upravl. ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom po 12 Din

Telefon:

Uredn. 440

Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglas po uritu

Oglas sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Depolitizacija

samouprav

Zagrebski »Obzor« razpravlja v svojem današnjem političnem uvodniku o problemu samouprav in o možnostih njih depolitizacije. Misli, ki jih iznaša, zaslužijo vsekakor pozornost in razmišljanje zlasti tudi pri nas v Sloveniji.

Problem samouprav je nedvomno eden izmed najvažnejših problemov nove državne ureditve. Točno ko treba določiti obseg pojma samouprav, njene naloge in kompetence, medsebojne odnose sicer ter odnose napram državi. Verjetno je, da bo tudi bodoča državna ureditev poznala tri vrste samouprave: občinsko, okrajno ali okrajno ter oblastno ali pokrajinsko. Pri organizaciji novih občinskih samouprav bo treba zlasti gledati na to, da se združijo razne male, življenja nezmogljive občine v večje enote. Občina kot gospodarsko-socialno središče svojega okoliša mora imeti kot taka tudi ekonomsko možnost, da samostojno živi in zadošča vsem potrebam svojega prebivalstva, mora biti torej nekaka država en miniature, ki v svojem področju rešuje vse namenjene ji naloge. Ljudske šole, zdravstvene in kmetijske ustanove, kreditne, hranilne in produktivne zadrage, vse to mora biti organizirano v vsaki občini, in prebivalstvo upravlja vse te ustanove v okviru zakonov in norm, ki dajejo občinam i pravice i dolžnosti samouprav.

Najvažnejše je vprašanje, kako naj se izvede občinska samouprava, da ne bi bila zopet torišče strankarske borbe in da se ne bi vse delo občinske samouprave izčrpalo v partizanskih bojih z vsemi slabimi posledicami. Na drugi strani pa tudi, kako se naj zaščiti občinska samouprava pred onimi činitelji, ki so dozdaj imeli pravico razpuščanja občinskih odborov in postavljanja komisarijev. Po uvedbi splošne in enake volilne pravice tudi v občinske zastoje je bilo naravno, da so se stranke organizirale v občinah, da so kot take posegle v občinske volitve, vsled česar je postala strankarska formacija uprav posameznih občinskih odborov neizogibna. Vendar se pa da tudi pri tem volilnem sistemu omejiti partijska politika v občinah s tem, da se z zakonskimi določbami omeji delokrog občinskih odborov. Seveda se morajo pa občine tudi zakonito zagotoviti pred političnim pritiskom s katerimi koli strani. Dosedanje nadzorstvo političnih in samoupravnih oblasti nad občinami je uničevalo njihovo samoupravo, zakaj občina — če ni hotela dobiti komisarija — se je morala politično angažirati v pravcu, kakor je to želela ali politična oblast ali pa oblastni odbor. Le, če bo nadzorstvo nad občinami vodilo nepolitično upravno sodišče, se bodo mogle občine depolitizirati v eni in drugi smeri, se ne bo moglo uveljaviti strankarsko gospodarstvo v občini in ne bo občina izpostavljena pritisku političnih činiteljev. Če se povrhi občinskemu uradništvu zagotovi stalnost v službi, bodo mogle občinske samouprave delovati povsem nepolitično in voditi skrb samo za ekonomske, socialne in kulturne po-

Homatije na Španskem

RAZPUST ARTILJERIJSKEGA OFICIRSKEGA ZBORA JE IZZVAL NOVE NEMIRE. — NESOGLASJA MED KRALJEM IN PRIMO DE RIVERO.

LONDON, 22. februarja. »Daily Express« poroča s špansko-francoske meje: Izvršitev dekreta, s katerim se na zahtevo generala Primo de Rivero razpušča artiljerijski oficirski zbor, je ustvarila možnost novih velikih notranjih homatij na Španskem. Razpust je bil včeraj objavljen ter so dobili pehotni oficirji nalog, da prevzamejo poveljstvo nad topničarskimi enotami. V artiljerijski kadetnici v San Belu je prišlo celo do dejanskih spopadov. Ko so pehotni oficirji prišli v kadetnico, da prevzamejo upravo in poveljstvo, so jih kadeti in mlajši artiljerijski oficirji napadli, razorožili in zaprli. V boju je bilo več oficirjev težko ranjenih. Tudi v številnih artiljerijskih vojašnicah je prišlo do upora, čim so se pojavili pehotni oficirji. Na meji se zatrjuje, da stoji Španka pred novo, najbolj nevarno revolucijo, kar jih je doživela zadnja leta. Radi izredno stroge cenzure pa ni mogoče zvedeti nobenih podrobnosti o dogodkih v Španiji. Več kot verjetno pa je, da je razpust artiljerijskega oficirskega zbora izzval med plemstvom splošno ogorčenje in še bolj poostril nasprotje proti sedaj vladajočemu režimu.

PARIZ, 22. februarja. »Petit Parisien« poroča iz Madrida: Četudi ču-

vajo španski merodajni krogi o zadržanju ministrskega sveta, ki mu je pred sedoval kralj, najstrožjo tajnost, so vendar razširjene vesti, da je prišlo na seji med generalom Primo de Rivero in kraljem Alfonzom do ostrili nasprotij. Debata je zavzela čisto celo tako ostre oblike, da je hotel Primo de Rivera takoj odstopiti. Zahteval je namreč najstrožje ukrepe proti upornikom, dočim se je izrazil kralj za poravnavo obstoječih nasprotij in za čimprejšnjo likvidacijo notranje-političnih sporov. Opirajoč se na razne argumente, pa Primo de Rivera v tem vprašanju ni hotel popustiti niti za las, nakar je dejanski dobil od kralja vsa pooblastila, ki jih je zahteval. Dalje je španski diktator najavil tudi velike spremembe v svoji vladi. Zbrati je hotel okrog sebe samo svoje zanesljive ljudi, čemur pa se je kralj uprl, ker noče, da bi se nasprotje med vladjo in opozicijo še poostri. Primo de Rivera je končno moral popustiti in je zato pričakovati, da pride že v doglednem času do obnovitve parlamentarnega režima. Zadnja seja španskega ministrskega sveta je vsekakor politično atmosfero znatno razčistila, vendar pa nikakor še ni so odstranjene nevarnosti novih težkih notranjih bojov in zapletljajev.

Mraz in zopet mraz

PO VSEJ SREDNJI EVROPI PRITISNIL ZOPET IZREDNO HUD MRAZ. — TEMPERATURA DOSEGLA PONEKOD 37 POD NIČLO.

BEOGRAD, 22. februarja. Po vsej državi je je danes zopet pritisnil izredno hud mraz. Temperatura se nadalje pada in vse kaže, da ostra zima še ne bo tako kmalu popustila. V Sarajevu, Kragujevcu in na Cetinju so zabeležili danes 30 stopinj pod ničlo, v Beogradu ob 8. zjutraj — 17, v Zagrebu — 27, Splitu — 5, v Užicah — 23, Nišu — 18, Skoplju — 13, v Kotoru 0.

Na več krajih je zapadlo tudi precej snega.

PRAGA, 22. februarja. Na Češkoslovaškem je temperatura v minuli noči rapidno padala. V Tribavi je bilo zabeleženih 37 stopinj pod ničlo, v Pragi — 24. V prometu so nastale nove velike težkote in je zlasti tovorni promet popolnoma ustavljen. Številna industrijska podjetja so bila prisiljena, da do nadaljnjega ustavijo svoje obrate.

GRADEC, 22. februarja. Na Štajerskem postaja novi mrzli val vedno

trebe svojega prebivalstva. Seveda bi pri takšni organizaciji tudi država ne nalagala občinam nikakih svojih funkcij ter bi tako tudi ne imela povoda, da se vmešava v občinsko samoupravo. Ako se organizirajo občinske samouprave tako, da bodo prišle iz začaranega kroga strankarske politike in državne upravne ingerence, se bodo mogle neovirano posvetiti skrbi za svoje prebivalstvo, izgubile bodo svoj policijsko-birokratski značaj, dobile pa bodo socialno-ekonomski pomen zadrage kmetijskih domov.

Drugo, višjo vrsto samouprav bi tvorila glavarstva, na Hrvaškem nekdanje županije, odnosno v Srbiji okruzi. Te sa-

močnejši. V Gradcu je bilo davi — 27 stopinj Celzija, na deželi pa je zima še hujša. Na Gornje Štajerskem so hudi snežni zameti. Železniški promet je močno oviran. Z Dunaja ni prispel danes v Gradec skoro noben vlak.

NEWYORK, 22. februarja. Po zadnjih toplih dneh je temperatura včeraj naglo padla. Zvečer je pričelo tudi snežiti in je padlo do danes zjutraj skoro pol metra snega.

Jadranska železnica

BEOGRAD, 22. februarja. Gospodarski krogi so zadnje čase zopet pokrenili vprašanje gradnje jadranske železnice. Opirajoč se na dejstvo, da je prenehalo politično eksploatiranje tega problema, se zavzemajo za to, da naj se proba sestati tako, kakor to najbolj odgovarja gospodarskim krogom. Splošno se izjavlja, da gospodarski krogi za progo Beograd-Split z odcepitvijo na Kotor, Cetinje bi

mouprave bi bile enostavno zveza občin, ne pa višja instanca, ki bi imela nadzor in disciplinsko oblast nad občinami. To oblast bi naj imelo okrajno (županijsko, okrajno) upravno sodišče, ki bi bilo popolnoma neodvisno in ki bi reševalo spore med posamezniki in občinami, in ki bi vršilo nadzorstvo nad občinami v vsakem pogledu. Vse ustanove višje stopnje (šolske, zdravstvene, socialne itd.) ter vsa zdravstvena, socialna in ekonomska vprašanja bi vodila in reševala ta samoupravna enotica, potem svoje skupščine odnosno odbora. Ta skupščina pa bi se ne volila v direktnih volitvah, ampak bi sestojala iz delegatov, ki bi

dobile zvezo z Beogradom in jadransko progo potom lokalnih železnic. Istočasno se pojavljajo glasovi, da se za gradnjo jadranske železnice interesirajo razne inozemske finančne skupine, posebno ameriški Jugoslovani, ki so pripravljeni zgraditi progo na svoje stroške proti primerni eksploatacijski dobi in poznejšemu odkupu s strani države, kakor je bilo to svoječasno pri Južni železnici. Vlada se sicer za enkrat še ni bavila s tem vprašanjem, vendar pa pride že v kratkem na dnevni red.

Ukradene znamenite umetnine

LE HAVRE, 22. februarja. Tu je v kratki odsotnosti paznika izginil zaboj z dragocenimi umetninami, ki je prišel iz Newyorka. V zaboji so bile 3 slike: Murillov »Berač« in 2 portreta nekakega cesarja in neke cesarice od Tintoretta. Slike so bile zavarovane za 100.000 dolarjev.

Važno za avtomobilske taksije!

Jutri v soboto ob pol 10. zjutraj imajo priti vsi mariborski in okoliški vozači z avtomobilskimi taksijami na pregled vozil, ki se bo vršil na Šlomškovem trgu. Kogar ne bo, se mu bo odvzela pravica prevažanja.

Glava mu je zmrznila.

V seriji zimskih nezgod se nismo beležili slučajev, da je komu zmrznila — glava. To se je v silnem mrazu pripetilo 48letnemu železničarju Ivanu Mahoriču, ki je dobil te dni tako opasne ozeblene na glavi, da so ga morali po odredbi zdravniška takoj oddati v bolnico.

Svojevrstni razbojnik!

Milejše besede menda ni za označbo tistih ljudi, ki v svoji slepoti in surovosti — podirajo pomožne hišice, v katere trosijo sočutne roke hrano za prezebovajoče tčice. Na kakšni stopnji srčne kulture je tak brezčutnej, pač ni treba razmotrivati. — Prijatelj iz Mlinske ulice nam sporoča, da mu tak nestvor dosledno ne le polomi hišice, ampak tudi odstranjuje pticam natrošeno hrano. Kaj ima od tega? Zares, človeku manjka primerni besed za pravilno obsodbo takega početja.

Sreča v nesreči.

Davi se je nudi pasantom Aleksandrovo ceste tragikomičen zimski prizor. Ktj hlapca tvrde Usar v Gregorčičevi ulici se je na Aleksandrovi cesti pred kavarno Jadran nagloma splašil pred sanmi, katere je upravljala neka deklica. Pred trgovino g. Prinčiča je konj padel na hlapca in deklico s sanmi. Kritičen krik vseh udeležencev je spremljal ta prizor. Med tem je konj zopet naglo vstal in brenil hlapca. Deklica s sanmi pa je nepoškodovana prišla izpod čudnega konglomerata. K sreči se ni nikomur nič hudega storilo.

jih izbrale posamezne občine. Bila bi to izbira iz občinskih odbornikov cele drugostopne samouprave in podana bi bila garancija, da bi bile vse občine zastopane, kar v dosedanjih oblastnih skupščinah ni bilo. Depolitizacija tudi teh samouprav je prvi postulat njih pravičnega delovanja. Biti morajo le socialne zajednice vseh občin svojega okoliša. Tudi nad njimi bi vršilo nadzorno in disciplinsko oblast upravno sodišče.

Le na ta način bi se politične stranke desinteresirale in prenešle svojo borbo v zakonodajne zastoje. Le na ta način pa bi tudi prišli do decentralizacije naše celokupne državne uprave.

Dijaški dom in Dijaška kuhinja

Maribor, 22. februarja.

v prostorih, kjer je bil poprej nemški Studentenheim, je bila nastanjena med svetovno vojno vojaška bolnica; po prevratu pa je prepustila mestna občina poslopje in inventar proti vsakoletni prisilni slovenskemu društvu »Dijaški dom«, ki so ga že leta 1911. ustanovili mariborski rodoljubi, med njimi dr. Turner, dr. Rosina in dr. Sernec z namenom, da zbirajo polagoma sredstva, s katerimi bi mogli ustanoviti zavod za oskrbovanje srednješolske mladine.

Nabrana sredstva so bila nujno potrebna, da je bilo mogoče očistiti in popraviti poslopje, nadomestiti izgubljeni in pokvarjeni inventar, predno je mogel slovenski zavod pričeti delovati. Pa tudi pozneje je društvo nabavilo vse, kar je zavodu manjkalo, v kolikor so doplačala redstva. Tako je napeljala v vseh prostorih električno razsvetljavo, preuredila učilnice v obeh nadstropjih, nabavilo mnogo pohištva, predvsem miz in stolov, opremilo skupne spalnice z električnimi ventilatorji, preuredilo kopalnico, tako da se avtomatično greje voda v kuhinjskem štedilniku in je vedno na razpolago kubični meter razmeroma zelo tople vode; tekom let se je morala meniti vsa kuhinjska posoda in ves pribor, tapetniki so osnažili žimnice in zglavnike, kemično očistili odeje ter uređili zopet centralno kurjavo. Da so se izvršila vsa potrebna popravila, kakor vsakoletno pleskanje hodnikov in sob, popraviljanje ograje in podobno, se razume samo od sebe. Vse to je napravilo društvo iz lastnih sredstev, ker se je obvezalo za vsa manjša popravila, mestna občina pa je v tej dobi popravila streho in je imela že v načrtu svojega proračuna popraviljanje poslopja od zunaj.

Navzlic velikim izdatkom pa je bila oskrbnina v zavodu razmeroma nizka: Prvo leto po prevratu Din 100 na mesec, dokler ni v letu 1924 dopela do svoje viška Din 600, sedaj pa je zopet Din 525, torej mnogo nižje od cen enakih institucij pri nas in zlasti še v inozemstvu; pri tem pa je treba še omeniti, da je vedno še kakih 10 gojencev, ki ne plačujejo celotne mesečnine, ker jim jo odbor v uvaževanja vrednih slučajih zniža. Gojenci imajo v zavodu poleg nadzorstva vso oskrbo, poleg celotne prehrane in stanovanja tudi kurjavo, razsvetljavo in pranje perila, tako da so stariši dolžni še posebej plačevati samo izredne izdatke, kakor so knjige in šolske potrebščine, popravilo obleke in obuvala. Zato ni čudno, da se vsako leto oglašajo v tako velikem številu in prosijo za sprejem svojih otrok.

V zavodu samem je prostora nekako za 40 gojencev; večinoma pa je naval na zavod tolik, da jih mora sprejeti, kolikor je največ mogoče, in tako jih je bilo v zavodu celo že 56, letos jih je 50, in sicer največ iz realke, nato iz učiteljske, gimnazijske, meščanske in trgovske šole. Uspeh v šolah je ob koncu leta običajno dober.

V zavodu pa deli društvo Dijaška kuhinja že od leta 1919 mariborskim srednješolcem prehrano. Sprva je dajala samo obede, v zadnjih letih pa je začela skrbeti tudi za večerje ter je jela podpirati tudi dijakine drž. ženskega učiteljskega. Vsi dobivajo tako obed kakor večerjo na stroške društva Dijaška kuhinja, ki iz nagrajenih darov plačuje za obed s kruhom po 450 Din in za večerjo po 4 Din. Ker pa imajo dijaki samo nekaj dni v tednu tu prehrano in sicer po potrebi in po marljivosti v šoli, medtem ko si morajo za ostale dni kupiti prehrano kje drugje, je razmišljal zadnji občni zbor Dijaške kuhinje tudi možnost, da bi dal vsem področjem celoletno prehrano deloma proti njihovim prispevkom, ki bi se ravnali po premoženju njihovih staništev in po pridnosti v šoli. — Sedaj dobiva obed povprečno 70, večerji pa 40 diakov. Po novem načinu podiranja na bi se to število še gotovo znatno zvišalo, in bi treba adaptirati in povečati sedanjo ohranitev.

mir Skrbnšek. Dojko — Mileva Zakrajškova, patra Lorenca igra naš, zadnje čase pridno napredujoči član Pregarčeve dramatične šole, Maks Furijan. V ostalih vlogah nastopijo naši najboljši igralci. V komadu igra namreč ves ansambl, pomnožen z diletanti in drugimi gospodi in damami, ki so se iz ljubazni do stvari stavili na razpolago nar. gledališču, da lahko vprizori tudi dela večjega obsega.

Opozorjamo torej že zdaj na premijero, ki se bo vršila te dni.

Pevski večer koncertne pevke Fanci Čadežve

bo drevi ob 8. v kazinski dvorani. Opozorjamo ponovno na bogati in lepi spored, katerega si je sestavila odlična umetnica in priporočamo kar najtopleje poset prireditve. Pripomnimo, da je še dovolj vstopnic na razpolago in da bo dvorana zakurjena. — V ponedeljek, 4. marca priredi trio Glasbene Matice v Ptuj ko morno-glasbeni večer.

Jaroslav Kocijan.

Po daljši predpustni pavzi prinaša Koncertni biro v petek dne 1. marca dva umetnika svetovne slave, Jaroslava Kocijana in Oldřicha Kredbo. Predstavila se bosta mariborski publiki v dvojnem koncertu. Kocijan spada v prve vrste svetovnih mojstrov. V Mariboru je koncertiral že leta 1921, toda od takrat si je stekel v velikem svetu odlično mesto in silno slavo. Radi hudega mraza bo koncert v veliki kazinski dvorani, ki bo zadostno kurjena. Predprodaja vstopnic prične v ponedeljek. Brezdvomno bo Kazina na ta koncert razprodana, zato že sedaj priporočamo pravočasno nabavo vstopnic.

Mednarodni av'obusni promet.

Te dni se vrši v Opatiji mednarodna konferenca za avtobusni promet. Posvetovanj se udeležuje tudi naša država po svojih delegatih, ki jih vodi šef oddelka za turizem v ministrstvu trgovine in industrije, g. dr. Ciril Žilek.

Mariborski in dnevni drobiš

21.5 stopinj pod ničlo

Nov mrzli val, ki smo ga napovedali včeraj, je že dosegel naše kraje. Že sinoči je pričela temperatura po solnčnih popoldanskih urah naglo padati in je dosegla ponoči že 23.2 stopinj pod ničlo. Davi, ob 7. je znašala temperatura še vedno 21.5 pod ničlo. Zjutraj se je pričela poditi po ulicah pravcata londonska megla. Navalila je sedaj na to sedaj na ono ulico. Iz popolnoma jasnega ozračja si nenadoma prišel v skoro neprodilno meglo ali pa narobe.

Izprememba temperature v zadnjih 24 urah znaša nič manj kot 20 stopinj. Včeraj, okrog dveh popoldne, je dosegla svoj maksimum 3 stopinje pod ničlo, ponoči pa je padla že na 23.2 pod ničlo. Danes je rahel zapadni veter, oblačnost zjutraj 9.

Sploh imamo sedaj dokaj čudno vreme. Podnevi razmeroma toplo, čez noč in v jutru pa zopet pritisne mráz z vso silo. Posledica tega so kapniki in zamrznjeni strešni žlebi, straniščne cevi, vodovodi in kuhinjski lijaki, kar je sicer že stara pesem, ki pa še nikdar ni prišla tako do izraza, kakor zadnje tedne. Skoro je ni plice v Mariboru, v kateri ne bi imeli v hišah instalaterja, mehanika ali klerarja z gorilniki in pečmi. Za obrtnike je sedaj visoka sezona. Delo v sedanjem mráz sicer res ni prijetno, zato pa je zaslužek teh strok tem večji, kar je vsekakor solnčna stran letošnje zime.

Iz okrajnega zastopa v Sv. Lenartu

Iz Sv. Lenarta nam pišejo: Z nastopom novih razmer smo z vso gotovostjo pričakovali, da bodo tudi v našem okrajnem zastopu nastopile izpremembe, ki bodo odražale sedaj vladajočemu duhu v državi, ki hoče izločiti iz javne uprave vsako strankarstvo, kar smo vsi pozdravili z zadovoljstvom. Složno delovanje v korist občanov in sploh vse javnosti mora biti misel vodnica vseh. V to pa se nikakor ne more vživeti g. Karol Aubl. Danes hočemo samo opozoriti na kvarni vpliv tega moža, ko je šlo dne 15. t. m. za vprašanje očiščenja cest od snežnih zametov.

Kakor znano, je glavna prometna žila iz okraja v Maribor šentlenarska cesta, na kateri obratuje avtodružba, ki prevaja pošto za ves okraj. Ker okrajni zastop ni hotel očistiti ceste, češ da je ceste Ivnič — Sv. Lenart prevzela oblast, je avtodružba dala na lastne stroške večji snežni plug in s tem omogočila obnovev prometa. Novi snežni zameti v preteklem tednu pa so zopet onemogočili vsak promet, tako da se je morala družba zopet odločiti za čiščenje. Komaj pa so pričeli uslužbenci okrajnega zastopa pripravljati plug, je prišel Val. Klemenčič od Sv. Trojice, ki je tudi član sosvele okrajnega zastopa in zahteval plug za čiščenje ceste v Biš ter v Ivačajce. Čeravno je imela avtodružba že naproščeno vprežno živino, je predlagala g. Klemenčiču, naj se posluži on pluga v petek, za soboto pa ga prepusti družbi, da ga ta potegne proti Mariboru. Predlog je bil sprejemljiv za vsakega razsodnega človeka. Tu pa je nenadoma posegel vmes g. Aubl in pregovoril g. Klemenčiča, da je predlog odklonil. Šele na telefonično pritožbo je potem g. srežki poglavar potom orožništva poskrbel, da je imela avtodružba plug za soboto na razpolago in je napravila tir v Maribor ter tako za vse otvorila promet.

Priprani smo, da bo g. veliki župan poučil imenovanega gospoda, da ga je imenoval v okrajni zastop za to, da zastopna interese javnosti, ne pa, da dale duška svoji maščevalnosti.

Carinske reforme

Priljubljeni novolmenovani poslanec finančnega ministra dr. Gospodnetič, ki je prevzel svoje posle pretekli ponedeljek, imel je že tozadevne konference z generalnim direktorjem dr. Konradom Šmidom. Bistvo sprememb bo v poenostavitvi carinskega poslovanja, ki je nujno potrebno za vse naše gospodarstvo.

S srednjih šol

Za suplenta na mariborsko realko je imenovan g. Andrej Kocijan, za učitelja risanja na celjski gimnaziji pa g. Ivan Sajovic.

Za pomladansko poroto,

ki se prične v Mariboru šele v torek po veliki noči, dne 2. aprila, so razpisani do slej naslednji slučaj: torek 2. aprila pod predsedstvom predsednika okrajnega sodišča g. dr. Žiharja, ob 8. zjutraj Jože Polajžar, hudodelstvo uboja, 2 priči; Franc Merč, hudodelstvo rop, 2 priči; ob 15. Viktor Jaušovec, hudodelstvo uboja, 4 priči; v četrtek 4. aprila pod predsedstvom vdss g. Guzelja, ob 8. Alojz Širovnik, hudodelstvo uboja, 7 priči; Vinko Jerebič, hudodelstvo uboja, 7 priči; v petek 5. aprila pod predsedstvom dss g. Zemliča ob 8. Ivan Satler, hudodelstvo sleparstva, 2 priči in ob 10. Josip Pesek, hudodelstvo uboja, 9 priči. — Že dosedaj je torej najavljenih pet ubojev... Pomladansko zasedanje bo menda podobno zimskemu, ki je bilo v znamenju ubojev!

Izhod Čekov na morje.

Med Nemčijo in Češkoslovaško je bil sklenjen sporazum, da dobi ČSR svobodni zoni v hamburškem in stettinskem pristanišču.

Bolniška blagajna samostojnih trgovcev v Mariboru

ima v soboto ob 8. zvečer v hotelu pri Zamorcu svoj letošnji redni občni zbor in prosi člane za obilno udeležbo. Dobrodošli so tudi drugi trgovci, katere ta dobrodelna institucija zanima, da bodo slišali poročila o njenem zadovoljivem stanju in napredku.

Študijska knjižnica.

V poročilo o delovanju študijske knjižnice v št. 43 se je vrinila neljuba tiskarska pomota. Podpora g. min. dr. Korošca ni znašala 500, ampak 5000 Din.

Invalidska tombola.

Udruženje vojnih invalidov v Ljubljani priredi veliko časopisno tombolo, koje dobiček je namenjen najrevnejšim vojnim invalidom, vdovam in sirotam. Tablica stane samo Din 2. Žrebanje se prične dne 7. marca. Ta dan se vleče pet števil, ki se priobčijo potem v soboto, odnosno v nedeljo v vseh časopisih. Kdor je zadel vseh pet števil v eni vrsti, naj pošlje tombolsko karto v kuverti na naslov: Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani. Dne 14. marca se vleče naslednja številka, ki bo ravnotako priobčena v vseh dnevnikih. Dne 21. marca se vlečejo ostale številke, s kojima bodo zadete vse tombole. Vsi dobitki se morajo dvigniti najkasneje v 30 dneh po razglasitvi. Dobitki so sledeči: 50 petoric v skupni vrednosti Din 8.000; 8 tombol v skupni vrednosti čez Din 12.000 in sicer: Kompletna spalnica, šivalni stroj, moško kolo, žensko kolo, žepna ura »Omega«, 50 kg sladkorja, 3,5 m finega angleškega sukna za moško obleko in vreča najfinije moke.

Vsem interesentom se priporoča, da si tombolske karte čimprej preskrbijo. Na razpolago so v invalidski pisarni krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Mariboru, Rotovski trg 6 med uradnimi urami vsako sredo, soboto in nedeljo od 9.—11. ure.

Okrožna skupina drž. nameščencev in upokojencev v Mariboru.

Dne 24. februarja ob pol 10. dop. bo v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru redni letni občni zbor okrožne skupine drž. nameščencev in upokojencev v Mariboru z običajnim dnevnim redom. Po občnem zboru okrožne skupine bo v isti dvorani občni zbor »Samopomoči« državnih nameščencev in upokojencev mariborske oblasti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Uprava mariborskega pododborna udruženja rezervnih oficir in ratnika

naznanja, da izposluje brezplačno železniške legitimacije za leto 1929 vsem onim članom ljubljanskega pododborna, ki so poravnali pristojbine za železniške legitimacije za leto 1928, a jih niso prejeli. Tozadevne prijave poslati na uravno pododborna.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Nedelja, 24. februarja ob 15. uri »Lumpacij-vagabund«, Ljudska predstava po globoko znižanih cenah. — Ob 20. uri »Adieu Mimi«, Znižane cene. Kuponi.

Ponedeljek, 23. februarja. Zaprtio. Torek, 26. februarja ob 20. uri »Romeo in Julija«. Premijera, ab. A.

Romeo in Julija na našem odru

Narodno gledališče v Mariboru pripravlja pretresljivo, povsod znano in priljubljeno ljubzensko tragedijo W. Shakespeare-ja »Romeo in Julija« v režiji R. Pregarca, ki postavlja to delo ne navadno originalno-inscenacijsko in režijsko, — kar bo za Maribor brez dvoma teaterski dogodek prve vrste. Rade Pregarc velja med jugoslovanskimi režiserji kot posebno dober in spreten režiser Shakespeare-ja, ki ga je do zdaj povsod uprizarjal z velikim uspehom. Posebno pa še »Romeo in Julija«, to najlepšo med najlepšimi ljubavnimi dramami, kar jih svetovna literatura premore, postavlja naš odlični režiser z izredno finim okusom in specijelno vnmom, da bo predstava čim bolj na višku in da bo docela zadovoljila naše estetske linije in dobrega vprizarjanja željno občinstvo.

Za to veledelo se izvršujejo v gledaliških delavnicah po načrtih in zamisli režiserja in pod vodstvom našega novega in prvovrstnega gledališkega mojstra Josipa Bojčika povsem nove dekoracije v renesančnem stilu. Takisto kostimi in tudi razsvetljava bodo novi.

Glavno vlogo igra Janko Rakuša, ki je kreiral Romea že v drugih jugoslovanskih gledališčih z velikim uspehom in ki ga štejejo med najboljše jugoslovanske interprete te vloge. Julijo po dala Elvira Kraljeva. Mercutija, ki ga v vseh velikih gledaliških igrah najboljše karakterni igralci, bo vstvaril Vladi-

Zime, ki so bile podobne letošnji

V ZGODOVINI ČLOVEŠKEGA RODU JE ZABELEŽENIH LE MALO ZIM, KI SO BILE ENAKE NAŠI LETOŠNJI.

Spričo strahovite zime, ki je vdrla leta 1929. po Kristu bogve odkod preko cele Evrope, ko je zmrzovala ne le voda v hladilniku avtomobila, temveč celo olje — česar še nismo doživeli, odkar poznamo gorilne motorje; ko je nekemu dečku, ki je lizal na železni ograji sneg in led, primrznil jezik in so revčka komaj rešili; ko so vozili s težkimi vozovi in samni domala preko vseh zamrznjenih rek; ko je bila konjunktura za varovalce uhlj na višku; ko so radi pomankanja kur'va zapirali po vsej Evropi teatre, kinematografe in celo restorane; ko se niso dale segreti niti dvorane za prireditve pustnih šem in je princ karneval domala otrnil od mraza, ko se ga je na god vseh norcev preveč nalezal; ko so bile tolpe volkov v mestnih okolih nekaj vsakdanjega; ko je zledenela para v lokomotivah in so se morali celo železniški vlaki ukloniti žimski boginji miru in tišine; ko so bili tudi pridelovalci pomaranč in fig do grla siti nizke temperature; ko so celo smučarji dejali, da je že preveč »tega« snega; ko so morali v plinarnah s papirjem in slamo ovijati plinometre in je končno le malo manjkalo, da ni zmrznila tudi električna struja — spričo takega mraza torej ni čudno, če so šli eni ljudje vase in v svojem apokaliptičnem razpoloženju videč četvero solnc na firmamentu pričakovali konca tega pregrešnega sveta, drugi pa so se posvetili pametnejšim poslom. In nekateri iz vrste teh poslednjih so pričeli brskati po starih špehah ter ugotovili, da je bila podobna zima na našem kontinentu res le malokdaj. Tole in takole je bilo zapisano v starih kronikah in analih:

Leta 233. pred Kristom je snežna odeja celih 40 dni pokrivala forum starega Rima. Leta 89/88. pred Kristom je pobrala bela smrt na tisoče vojščakov v južni Apuliji. V prvem tisočletju po rojstvu Gospodovem je razgrajal brezprimern mraz leta 763/64., ko so že 1. ok-

tobra zamrznile vse reke in jezera in je ležalo snega za 20 komolcev visoko. Februarja pa je nastopila jugovina, ki je povzročila strahovite katastrofe radi poplav in podirajočega se ledu. Leta 775/76. je bila taka zima, da je zamrznilo Črno morje. Leta 821/22. je nastopila silna zima že 22. septembra in je trajala vse do 12. aprila. Leta 859. so vozili po ledu na Jadranskem morju s tovarnimi vozovi. Leta 993. ni bila samo huda zima, temveč je celo meseca julija zmrzovalo po Srednji Evropi. Leta 1407/08. so se podili volkovi preko zamrznjenega Skagerraka iz Norveške v deželo Jutov. Točno dvesto let pozneje sta trepetali pod mrazom, kakoršnega niso pomnili Evropa in Amerika. V solnčni deželi španski se je kralj Henrik zbudil zjutraj z zmrznjeno brado, o binkošti se je pri nas mulatija drsala po cestah in je v Severni Ameriki poginila od mraza cela kolonija Evropejcev. Najhujši mraz vsega našega tisočletja pa je bil po zapiskih leta 1739/40: v Španiji in Portugalski je ležal snega 10 čevljev visoko in so tržili na zamrznjeni Temzi, pri nas pa so bili še aprila meseca zamrznjeni vodnjaki. Leta 1740/41. so dobili v Newyorku 16 čevljev snega. Januaria je mraz popustil in je pričelo »kryavo« deževati ter so se pojavile na nebu polarne prikazni. Leta 1788/89. je bila zima podobna letošnji. V Srednji Evropi so zabeležili do 37 stopinj pod ničlo. Dobro je pomagala zima 1794/95. francoski vojski, ki je dne 28. decembra prekorčila s topovi vred zamrznjeno reko Maas in morla zavzeti primrznjeno nizozemsko mornarico. Leta 1838. so hodili peš preko ledenega morja iz Danske na Švedsko. Leta 1845. je bila Vltava pri Prazi zamrznjena 114 dni. O zimah kasnejših let smo le os že sami večkrat čitali in slišali pripovedovati naše očance očividce.

Lov za bogastvi na morskem donu

V Rimu je odvetnik Ouaglia osnoval družbo za dviganje potopljenih ladij. Sučajno je izvedel od nekega tovariša za novo potapljalno napravo, ki omogoča potapljanje v večje globine, kakor pa so dopuščala dosedanja tehnična sredstva. Novi patent je Ouaglia odkupil od nemškega izumitelja, od italijanske vlade pa je dobil potrebno koncesijo.

Podjetni odvetnik je takoj pričel z izvedbo načrtov. Leta 1917. je nemška podmornica potopila ameriško ladjo »Washington« v bližini Porto Lina. Parnik je bil natovoren z železniškim materialom, ki so ga sedaj pričeli dvigati delavci novega podjetja s pomočjo ogromnih magnetov. Italijanska mornarica je pred leti zamenjala dvigniti omenjeno ladjo, toda prvi poskusi odvečnikovega podjetja, ki razpolaga z novimi sredstvi, so dobro uspeli. V Severnem morju je podjetje izvršilo tudi zanimiv poskus, ki se je bogato izplačal. V globini sto metrov leži afriška rošna ladja »Elisabethville«, ki jo je potopil nemški torped. Poapljači so preiskali notranjost ladje, toda niso našli kasete z diamanti, pač pa so dvignili precejšna tovar slonovine. Ouaglia je izjavil novinarjem, da je prepričan, da mu bo uspelo rešiti tudi diamante.

Ko bodo dela pri Porto Lini gotova, bo Ouaglia dvignil tudi ladjo »Egypt«, ki leži 130 m pod morsko gladino, a krije v trupu ogromno vrednost zlata, ki jo cenijo na 100 milijonov lir.

Zanimiva je ugotovitev potapljačev, ki so opazili, da cneva svetloba na prodita samo v globino tridesetih metrov, kakor se je doslej splošno domnevalo, temveč vlada v globini osemdesetih metrov neka kristalna svetloba, ki omogoča točno opazovanje posameznih predmetov. Nova potapljalna naprava dovoljuje potapljanje do 150 metrov globoko, kar je v primeri z dosedanjimi izkušnjami velik napredek v pomorstvu.

V čemu starajo ženske hitreje

Pri ženskah se pojavljajo znaki starostne oslabelosti v zgodnejši starostni dobi, kot pri moških. Pojavljajo se ne le na zunan, temveč v organizmu sploh. Ugotovljeno je, da rrehna plodnost žena najkasneje pri 50 letih, dočim je moški zmožen oploditve v znatno večji starosti. Vzrok te razlike so pripisovali dejstvu, da so semenske žleze žensk občutnejše od moških, radi česar se hitreje izrabijo in ne kljubujejo kvarnim vplivom.

V raziščenje tega vprašanja, ki je velikega pomena tudi za pomlajevanje, je dunski ginekolog H. V. Klein izvršil zanimive poskuse in ugotovil, da ženske semenske žleze niso šbkejšje od moških, ampak celo znatno odpornije. Pri njih prišlo do zmrzlih moških žlez nastopijo takoj nevarne komplikacije, dočim se od ženskih kalčnih žlez lahko odvzame večje dele, ne da bi plodnost ali žlezam sploh škodovalo. Ženske semenske žleze so odpornejše tudi pri transplantaciji. Zacetijo se hitreje kot moške in se v novem telesu dalj časa ohranijo. Isto velja tudi za ženske hormone.

Torej relativno zgodnje prenehanje seksualnih funkcij žene ni posledica slabosti in neopornosti žlez. Polav pa bi se lahko tolmachil z dejstvom, da primanjkuje ženskemu organizmu v poznejših letih za nosečnost potrebnih moči, dočim funkcija moškega ne stavi baš velikih zahtev njegovemu organizmu.

V vseh londonskih gledališčih, barih in plesnih dvoranah postaja smoking vedno redkejša toplea. Letošnjo zimo ga je docela izpodrinil temnomodri sak. Sinovi najmodnejših londonskih aristokratskih rodbin poseajo največje plesne prireditve v navadnih oblekah. Gotovo je, da se bo sprememba kaj hitro prenesla v svet, čeprav ni gotovo, da bodo konzervativni Angleži to novost sprejeli na dolgi časa. O očil na bo gotovo princ Wales

Sport

Zanimivosti smuške tekme ISSK Maribora

ISSK Maribor slavi letos desetletnico. Vse važnejše prireditve posameznih odsekov so torej jubilejne in se z ozirom na svečanostno obeležje razlikujejo ob običajnih prireditvah po programu.

Zimsko sportni odsek ISSK Maribora je jubilejno smuško tekmo razpisal na najširši osnovi, tako da je slehernemu smučarju dana možnost, da se udeleži konkurence in preizkusi svoje moči med sovrstniki. Za povzdigo zanimanja in v svrhu poostrejitve konkurence je namenil prvakom posameznih skupin krasna darila, drugo in tretje plasiranim pa umetniško izdelane diplome.

Novost jubilejne prireditve vodilnega kluba mariborske oblasti je tekma najmlajših smučarjev do 10. leta na progi dolgi 1 km, kar bo lepemu in zdravemu smuškemu sportu pridobilo novih prijateljev med mladino. Za tekovanje najmlajših vlada v mestu veliko zanimanje. Jako umestno in sportno pravilno je točeno tekovanje smučarjev izpod 16 leta, s čimer so nezdave posledice prevelikih naporov na daljših progah izključene. Prireditelj je tudi v tem dokazal pravilno pojmovanje sporta.

Senzacija pa bo brez dvoma tekovanje starihov, starih nad 34 let. Za konkurenco na 5 km progi se je prijavilo dokaj starih sportnikov, ki so z dobrim zeleđom in svetom zimskemu sportu pridobili mase mladine. Toda ni jim do tega, da bi samo opazovali uspehe učencev, tudi učitelj božejo med sabo preizkusiti moči in dokazati utrjenost, ki jim jo je zasužuralo udejstvovanje v zimskem sportu.

Konkurenčno nazanimivejša bo gotovo tekma seniorjev, kjer se bodo ponovno borili za prvenstvo in najboljši čas najhitrejši med najboljšimi. V tej skupini bo določen tudi prvak kluba za leto 1929.

Tudi juniorji postajajo vedno nevarnejši. Časi, ki so jih minulo nedolgo dosegli, zaostajajo neznatno za časi seniorjev, izvzemši prvaka oblasti — Dolinška, ki je sigurno dosegel prvo mesto z dvojnim rekordom pred ostalimi. Nadejati se je tokrat še ugodnejših uspehov juniorjev.

Damska konkurenca se je v zadnjem letu močno razvila in postaja od tekme do tekme številnejša in ostrejša.

Vsekakor bo prireditev jublanta najzanimivejša smuška prireditev, kar jih je sploh bilo organiziranih v zimskem sportu. Prednost pa ima tudi v tem, da se bo vršila v neposredni bližini Maribora, kar omogoča sportnikom in prijateljem sporta številan poset. Opozoriti moramo, da se je prireditelj oziral tudi na gledalce in določil start in cilj na mestih, od koder se nudi opazovalcu pregled daljšega dela proge, povratek v cilj pa bo s strmine, tako da bodo tekmovalci pasirali cilj v največji brzini in tik pred občinstvom manifestirali izurjenost in snretnost idealnega smučarstva. — Smuk!

Službene objave MOLNP.

Prvenstvene tekme, ki so bile izžrebane za nedelje 24. tm., se odgodi na poznejši termin. Termini in protivniki bodo objavljeni pravočasno v službenih objavah. Klubi se opozarjajo na službene objave LNP v »Jutru«, ki zahtevajo od klubov, da predložijo MO točne načrte igrišč do sobote 23. tm. Tajnik.

ISSK Maribor—nogometni odsek.

V torek 26. tm. ob 20. v telovadnici važen sestanek vseh nogometašev. Volitev kapetanov rezerv in mladini. Po sestanku telovadba, ki se bo vršila redno vsak torek in petek. Vsi igralci prvega moštva, od rezerve pa Konič, Sajna in Bergant, imajo prinesiti s seboj po eno sliko. Ako je kdo izmed njih zadržan, mora oddati sliko tovarišu, ki se bo sestanka zanesljivo udeležil.

Mariborske lahtiatletiske prireditve v letu 1929.

Predvčerašnjim so se sestali delegati mariborskih klubov in sklepali o zadevah lahke atletike v letu 1929. »Rapid« in »Maribor« slavi desetletnico. »Ra-

pide« priredi v proslavo jubileja mednarodni miting 19. maja (Binkošti), dočim priredi »Maribor« 30. maja nacionalni miting. Dne 9. junija bo stafetni tek skozi mesto za Schellov pokal, prireditelj J. L. A. S., dne 16. junija nacionalni miting SK Železničarja, dne 28. junija pa se vrše jubilejne prireditve ISSK Maribora. V lahtiatletskem programu je kombinirana stafeta skozi mesto s plavanjem čez Dravo. Dne 15. avgusta priredi SK Ptuj mednarodni miting.

Sokolstvo

Sokolsko društvo v Mariboru

je nabralo za gladojoče brate in sestre v Bosni in Hercegovini 2410 Din in nekaj obleke ter odposlalo v razdelitev bratu Čedi Milčiču, starosti sokolske župe v Mostaru. Izrekamo vsem darovalcem našo prisrčno zahvalo. Zdravo! — Odbor.

Bakterije, ki rušijo staube

Najnovejša razkritja učenjakov. — Iz kamenja prah.

Bakterije so bile doslej znane le kot sovražnice človeka. Bakterije so povzročiteljice najstrašnejših bolezni, ki jih prenašajo z organizma na organizem. Dolga je bila pot zdravniške vede od dneva, ko je holandski učenjak Anton Levenhok, izumitelj mikroskopa, opazil skozi magična stekla prvo bakterijo, pa do dne, ko je Pasteur v drobnih mikroskopskih živalicah spoznal najstrašnejše sovražnike človeštva. V novjšem času pa so poleg škodljivih bakterij odkrili tudi človeštvu koristne bakterije, ki uničujejo škodljive.

Angleški bakterijologi pa so v zadnjih letih prišli do senzacionalnih ugotovitev. Po napornem raziskovanju in proučevanju so odkrili tudi bakterije, ki so sposobne razgristiti najtrši kamen. Razpadanje kamenja se vrši po mnenju učenjakov na podlagi hitre množitve bakterij, ki rahlijo vezi med posameznimi molekulami in trdi predmeti zgube čvrstost. Ugotovitev, ki je zelo zanimiva, je važna le teoretično, kajti med vrstami kamenja, ki ga naši stavbeniki uporabljajo pri gradnji, je malo takega, ki je podvrženo kvarnim vplivom bakterij.

Angleški raziskovalci so mnenja, da so bakterije v ugodnih okolščinah vendar lahko nevarni razdiralci stavbnega kamenja. Bakterije torej žro naše hiše in jim izpodkopavajo temelje. V zvezi s kvarnim delom škodljivih bakterij so tudi številne gradbene nezgode. Ugotovljeno je, da se je podrla mnogo solidnih zgradb, ne da bi bilo mogoče ugotoviti pravi vzrok, zakaj so mase kamenja izgubile trdnost in odporno silo. V takih slučajih je nesreče pripisati v prvi vrsti razdiralnemu delu bakterij. Delovanje bakterij je bilo čestokrat opaženo v prirodi, toda opazovalci so pojave tolmachili napačno. Razpadanje kamenja so v večini slučajev pripisovali vplivom vetra, padavin in spremembam temperature. Kadar ti razlogi niso zadostovali, so dolžili razno mrčes. Toda pozitivnih dokazov za omenjene trditve ni bilo.

Sele na podlagi bakterioloških raziskovanj so prišli stvari do dna. Zanimivo je, da proti delovanju bakterij niso imune niti najtrše vrste kamenin. Celotno v granitnih skalah so našli legla bakterij. Tudi raznim vrstam marmorja bakterije niso prizanesle. Angleški in ameriški bakterijologi so preiskali vrsto kamenja iz okolice slapov Niagare in ugotovili, da jo napada nešteto najrazličnejših vrst bakterij.

Gorenji uspehi proučevanj dokazujejo, da so ta najmanjša bitja vendar najmočnejša in najnevarnejša. Doslej je bilo znano, da jim je podvržena vsa živa priroda: človek, živali in rastlinstvo. Danes pa je ugotovljeno, da so bakterije sovražnice tudi mrtve prirode — kraljestva rudnin.

V londonskih bakterioloških institutih so z ozirom na najnovejša opazovanja, ki so znanstvenike privedle do nepriznanih zaključkov, pričeli s poskusi, ki bi naj pripomogli do sredstev, s katerimi bi se mogla škodljivost kamenju nevarnih bakterij preprečiti ali vsaj zmanjšati.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 16

»Glede njega bodi brez skrbi. Zdaj je iztaknil, kar je iskal — in zasluga je tvoja, Skalabrino.«

»Torej naj odidem? ...«

»Da, da, vse je končano ... Ah! Počakaj!«

Skalabrino tovariš je bil zapazil Silvijo, ki se je bližala vsa strašna in grozeča.

»Ali vidiš to žensko?« je vprašal in prijel bandita za roko.

»Vidim jo! ...«

»Ali jo spoznaš?«

»Ne!«

»Jutri dobiš sto tolarjev, če je ona dotlej mrtva ... Kako in kaj, to je tvoja skrb ... Voda v kanalu, ali bodalo — kar ti je ljubše! ...«

Huda gneča beguncev je prišla med njiju ter jih ločila.

»Sto tolarjev!« je zamrmral Skalabrino. »Lepi denarji! ...«

Planil je proti Silviji, in ko je padla vznemirjena, zadela jo je zagrabil, jo odnesel, skočil nedaleč od tam v prazno gondolo in odveslal.

Velikanska vznemirjenost pa se je polagoma polegla, in vedra noč je s svojimi sencami zastrla mrljice na trgu Svetega Marka.

In tisti večer je bila revna sobica ob lagunah, ki tvorijo nekako vežo do Adrije, še zmirom razsvetljena, dasi je šla ura že proti trem jutraj; to je bil čas, ko je stopil Roland v celico številka 17.

V tej sobici je ležala na revni postelji ženska z belo obvezo na okrvavljenem čelu.

Ob zglavju postelje je stojela stražila deklica v obleki preprostega ljudstva in zdajpazdaj močilo vroče ustnice ranjene tujke, na katero je zrla z izrazom očitnega pomilovanja.

V kotu sobe je sedel nepremično mož herkulske rasti in molčal.

Ženska v postelji je bila Silvija, mati Rolandova; deklica je bila sirota, ki je bivala v tisti hiši; in možki je bil bandit Skalabrino.

Zakaj še ni bil umoril Silvije?

Ali je čakal prikladnega trenutka?

Zarja usmiljenja je bila zasijala v njegovem srcu. Ko je ura v bližnjem zvoniku udarila polštiri, je Skalabrino zapazil, da se dani. Ugasil je trsko, ki je dotlej svetila v tem bednem domovanju.

Takrat pa se je Silvija zganila.

Skalabrino se je z nekako divjaško plahostjo približal postelji ter se za nekaj minut zagledal v blede črte ranjene Silvije.

»Kaj praviš, Ivana?« je vprašal tiho. »Zdi se mi, da se rana zapira in da ni posebno nevarna. Sicer pa rane na glavi niso tako hudo opasne — drugače bi moral biti jaz že zdavnaj pod zemljo.«

Deklica je zmajala z glavo in zamrmrala:

»Njena najnevarnejša rana ni na čelu, temveč v srcu ... Uboga žena! ... Strašno gorje jo je moralo zadeti, kakor sodim po besedah, ki so se ji blede v nezvesti ...«

Oriak se je ozrl in pogledal v stran. Nato je pričel hoditi po sobi semintja, dočim je prihajalo iz njegovih ust preteče mrmranje.

Čeprav je bil bos, je šum njegovih korakov vendar vzdramil ranjenko. Odprla je oči.

Namignila je Skalabrinu, naj pride bliže k postelji. Bandit jo je ubogal.

»Spoznam vas,« je dejala Silvija. »Vi ste, ki me je otel ...«

Zdela se je zelo mirna. »Morda je premagovala svoj obup, da bi laglje preudarjala. V njenih strmečih očeh ni bilo videti nobene solze. Vsa njena razburjenost se je bila polegla. Kdo ve, če si ni z razlogi, kakršnih imajo, matere v strašnih trenutkih življenja vedno dovolj, dokazala, da nima pravice plakati in vdajati se trpljenju in da ne sme gubiti z žalostjo niti ene svojih sil, nego da mora napeti vse čustvo, vso pamet in ves razum v to svrhu, da reši svojega sina! ...«

Bandit je bil povsili glavo.

»Govorite,« je dejala z rahlim glasom, vedeti moram ... izvedeti moram vse! ... Vi ste me prestregli v trenutku, ko me je zadel udarec na čelo?«

»Da, gospa, jaz ... In kar se tiče tega, da sem vas rešil, kakor pravite ... tristo vragov, od včeraj sem se ves izpremenil ... Izkratka, zgodilo se je takole ... Vi ste prišli iz palače ... Se zdaj se mi zdi, da vas vidim ... Bili ste tako strašni, da sem se vas bal. Ali se spominjate tega milostljiva? ...«

»Da ... le nadaljujte! ...«

»Pri sveti Mariji Formozi, človek bi dejal, da se tresem! Odpustite, gospa ... Vi ste torej planili med nas in kričali take reči, da se mi trese še zdaj srce v prsih, če mislim nanje, in vse to v trenutku, ko so pričeli vojaki streljati na ljudstvo z arkebuzami in so se zasvetile okrog najbolj divjih helebarde. Takrat torej so planili moji ljudje na vas, in jaz sem z lastno roko udaril po oboroženih, pobral vas in odnesel semkaj ...«

Ko je bandit govoril te besede, je resnično trepetal. Neznani nemir je motil vedrost njegove duše.

Silvija je povzela pokojno, kakor prej:

»Torej je bil narod poražen?«

»Poražen, prokleto, nenavadno poražen! Sto mrtvih na trgu Svetega Marka, istotoliko utopljenih v kanalu, tri ali štiri sto ranjencev, in kar jih je vrženih v ječe ... Ah, to bo najstrašnejše. Zato je tudi tak molk po mestu! ... Le poslušajte, gospa: slišali ne boste niti ene barkarolske pesmi ...«

»Narod torej ni mogel vdreti v palačo?« je povzela Silvija z istim monotonim in trdovratnim glasom. In svetlo je uprla svoje sive oči v Skalabrino.

»Vdreti v palačo! To bi bilo tolko, kakor vlomiti vrata kuma Satana samega! ... Ne, gospa, ne ... Toda zakaj bi mislili na vse te reči? ... Dajte, dajte ... povejte mi, kdo ste ... in kje je vaš dom, da vas spravim tjakaj! ...«

»Toda, kako je nastala revolta?« je vprašala Silvija.

(Nadaljevanje sledi).

2138 Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirita, vinskega kisa, ezenčnega kisa, čaj v zavitkih in odprt. Glavna zaloga oranžade, limonade, konjaka itd. od trvdke „Patria“. Zagreb.

JAKOB PERHAVEC. MARIBOR. GOSPOSKA ULICA 19

Na drobno!

TOVARNJA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV.

Na debelo!

Mali oglasi
Mali oglasi in drugi v posebni
dodatku in posebni nameni
objavljajo: vsaka beseda 30 p.
najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zemlja, dopisovanje in oglašje
izdajajo: vsaka beseda 50 p.
najmanjši znesek Din 10.—

Kolesarji, pozor!

Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generatnim popravilom. Emajliranje, poniklanje, popolno razložanje, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shramba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica **JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR, Tattenbachova ulica 14**, nasproti »Narodnega doma«. Zadoštuje dopisnice, da pridemo po Vaše kolo na dom. 2519

Trgovskega pomočnika

sprejme specialna trgovina s kuhinjsko opremo A. Vicel, Maribor, Glavni trg 5. — 358

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilgerjev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Ia gonilne jermene

za mline, žage in tovarne v vsaki širini dobavlja in ima v zalogi po najnižji dnevni ceni Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13. 328

Velika zaloga kuhinjske posode,

lišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. Vsaki gospodinj znana prvovrstna emajlirana posoda znamke »Herkules« iz tovarne Sphinx. la, aluminijevo in litoželezno posodstvo. Nadalje mline za meso, orehe, kavo, mak in poper. Tehnice za kuhinjo in meropreizkusne za trgovce z uteži, Rubeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za ogelje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. Likalnike. Razne oblike za vsakovrstno pečivo. Kutije za specerijo in dišave. Kotličke in šibe za sneg. Kotličke za polento iz kotlovin. Solnike, mlečne vrčke, cedila za juho, čaj, testo in salato. Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. Samovare »Phobus« in druge vrste. Škale okrogle in ovalne. Lonce za kuhanje perila in perilnice. Jedilno orodje vseh vrst. Jedilne servise iz porcelana. Krožnike iz porcelana in kamenine. Umivalne garniture in vse vrste steklene robe. Potne pletene košare in cekarje. Postrežba točna in solidna! Cene konkurenčne! **Albert Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5. 334**

Električne inštalacije

popravlja, svetilke, likalnike, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117

Kovček za potovanje,

torbice iz usnja, listnice, denarnice, garnaše, nahrbtniki v veliki izbiri in po najnižji ceni pri Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 329

Sobo- in črkslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Popravila nogavic

izvršuje solidno in poceni pletarna L. Golob, Orožnova ulica 6. 169

Eno do dve mebl. sobe

z uporabo kuhinje oddam. Naslov pove uprava »Večernika«. 357

PRAVILNIK ZA IZVRŠEVANJE ZAKONA O NEPOSRED. DAVKIH

in drugi predpis izdani na podlagi tega zakona je pravkar izšel. — Cena 60 Din, po pošti pa 8 Din več. — Dobi se ga v

TISKOVNI ZADRUGI, MARIBOR, ALEKSANDROVA 13

Špecerija

in razne delikatese, pristne kranjske klobase sir, čajno maslo ter razne marinirane ribe najugodnejše v trgovini

FRANC VRHUNC
MARIBOR, MAISTROVA UL. 17

POSESTNIKI AVTOMOBILOV

Pozor!

Prevzamem vsa lakirniška dela za avtomobile, vozove, i.t.d. po novem brizgalnem sistemu v najmodernejših email barvah. Po svojem — naj-novejšem ameriškem sistemu urejenem brizgalnem načinu lahko zadoštim vsem zahtevam te panoge v vsakem oziru ter si dovoljajem opozarjati na to p. i. interesne. Tudi vsa krovška in tapetniška dela se izvršujejo najboljšo in po najnižjih cenah. — Z velespoštovanjem

Franc Ferk, Maribor, Jugoslovanski trg 3